

NOTITIE, **IPS Bergsche Maas; NatuurNetwerk Brabant**

Aan: Patrick Martens, Gebiedsadviseur Natuur- en Landschap, Provincie Noord-Brabant
Van: S. Baart / M. Cats, Evides
Nummer: 003312_NNB
Datum: 19-03-2018
Bijlagen: -
Kopie: -
Betreft: IPS Bergsche Maas; NatuurNetwerk Brabant.

1. Inleiding

Evides is voornemens namens Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch een nieuw pompstation inclusief transportleidingen te realiseren aan de oever van de Bergsche Maas voor het innemen van water ten behoeve van drinkwaterproductie. De nieuwe situatie zorgt voor enige aantasting van NatuurNetwerk Brabant ten opzichte van de bestaande situatie. Het pompstation en het toegangspad zijn beoogd ter plaatse van natuurbeheertypen N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland en N01.03 Rivier- en moeraslandschap. Voor delen die permanent worden aangetast dient een compensatie plaats te vinden. Deze notitie vat de uitkomst samen van eerdere besprekingen met de provincie en doet een voorstel voor de oplossing.

2. Uitgangspunten

Waar NatuurNetwerk Brabant permanent wordt aangetast, dient dit te worden gecompenseerd. Dit kan ofwel middels fysieke compensatie van de verloren oppervlakte elders ofwel middels financiële compensatie die de provincie in staat stelt elders te compenseren. De provincie Noord-Brabant voorziet geen mogelijkheid tot compensatie door kwaliteitsverbetering (opwaarderen) van reeds opgenomen gebieden en hanteert de oppervlakte (m²) van het aangetaste gebied als maatstaf.

Aangezien pompstation Bergsche Maas wordt ingepast in de omgeving, is het discutabel welke oppervlakte als aantasting kan worden aangemerkt. Deze notitie reflecteert de zienswijze van Evides. Enerzijds deels op basis van eerdere afspraken met de provincie, anderzijds op basis van argumentatie van de door Evides betrokken ecoloog (Bureau Waardenburg).

3. Voorstel compensatie

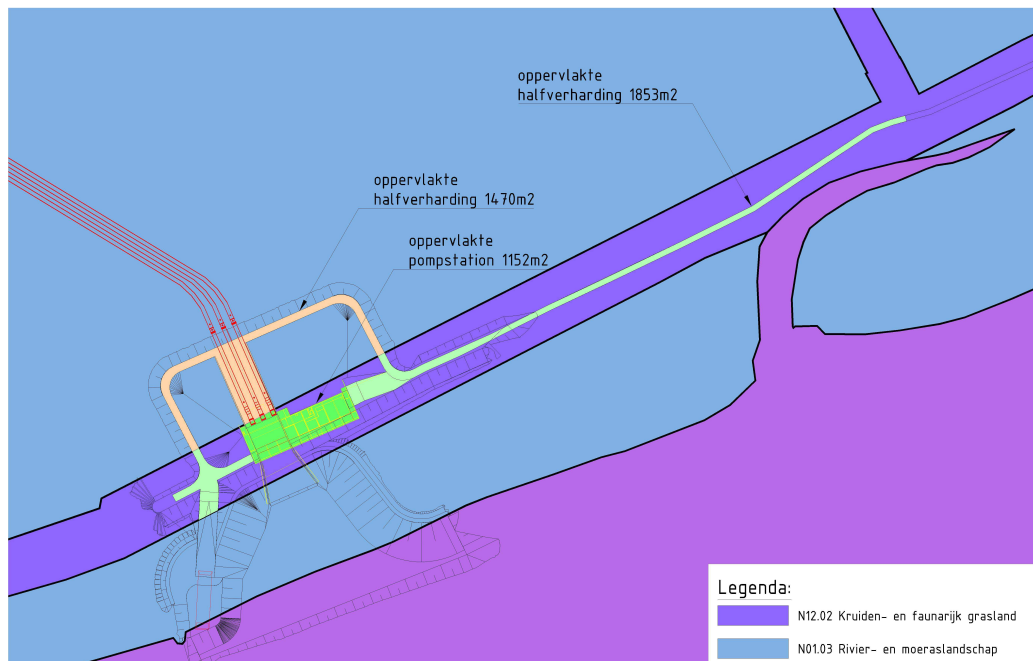
Evides is van mening dat alleen de oppervlakte van het pompstation van 1152 m² moet worden aangemerkt als permanente aantasting. Samen met onze ecoloog hebben we de situatie van de halfverharding nader uitgewerkt en zijn van mening dat er ecologisch gezien geen aantasting op de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype Kruiden- en faunairijk grasland van NatuurNetwerk Brabant als gevolg van het aanbrengen van de half-verharding, plaatsvindt. Graag vragen we akkoord van de provincie op het voorgestelde compensatie-oppervlak van 1152 m² aan N12.02 Kruiden- en Faunairijk grasland. Daarnaast vragen we instemming met een compensatiebedrag van € 8.973, opgebouwd uit inrichtingskosten, beheerkosten en aankoop van landbouwgrond voor het compenseren voor de oppervlakte van 1152 m². Voor overige oppervlaktes is naar mening van Evides geen sprake van permanente aantasting van NatuurNetwerk Brabant.

Indien de provincie akkoord gaat met bovenstaand compensatievoorstel, zal Evides een formeel verzoek indienen voor het aanpassen van de begrenzing van NatuurNetwerk Brabant. Dit verzoek zal meelopen met de Omgevingsvergunningsaanvraag. Dit wordt geformaliseerd na de ter inzagelegging

van het ontwerpbesluit en eventuele verwerking/beantwoording van zienswijzen. De gemiddelde doorlooptijd van een dergelijke herbegrenzing is 4-6 weken.

4. Argumenten

Hieronder wordt een figuur getoond met het ontwerp van het pompstation, het omliggende terrein, de inham in de oever en het toegangspad, geprojecteerd op de natuurbeheertypen uit de kaartbank van de provincie. De figuur toont ook de bijbehorende oppervlaktes.

Eerder is met de provincie, Patrick Martens, afgesproken (besproken op 5-2-2018, zie verslag in e-mail van Mariëlle Cats d.d. 14-2-2018):

- Alles dat permanent wordt aangetast, dient gecompenseerd te worden.
- Tijdelijke veranderingen hoeven niet gecompenseerd te worden als deze weer hersteld worden. Daarom wordt alleen gekeken naar de situatie na oplevering en niet naar de bouwfase.
- Compensatie is niet nodig voor: de oeveringreep ten behoeve van het innamewerk, aangezien dit geen aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB tot gevolg heeft (blijft riviertype)
- Compensatie is niet nodig voor: de veerstoep, omdat dit voornamelijk reeds rivierlandschap betreft.
- Compensatie is niet nodig voor: de oppervlakte van het grondlichaam tussen het pompstation en het onderhoudspad, omdat dit wordt ingericht conform de beheertypes van de Biesbosch.
- Compensatie is wel nodig voor: de oppervlakte van het gebouw.

Nadere beschouwing compensatie halfverharding:

Voor het (onderhouds)pad op het terrein van het pompstation wordt een halfverharding van groenspoorplaten (doorgroeiplaten) voorzien. Voor het toegangspad vanaf de rand van de Fortunapolder wordt een halfverharding van grasbetontegels voorzien (conform bestaande toegangspad aan de zuidkant van de Aakvlaai).

Voor de halfverharding is nog niet definitief gezamenlijk vastgesteld of sprake is van permanente aantasting en of derhalve compensatie noodzakelijk is. In het overleg van 5-2-2018 heeft Patrick Martens aangegeven dat voor de halfverharding compensatie nodig zou zijn. Evides heeft gevraagd om bevestiging vanuit richtlijnen. In een bespreking op 9 oktober 2017 met Rik Vernooij-Oostveen (Kybys, adviseur MER en vergunningen voor Evides) heeft Patrick Martens aangegeven dat als de aan te brengen verhardingen voor ontsluiting binnen de Fortunapolder ook in grasbetontegels of vergelijkbaar worden uitgevoerd wordt dit niet als aantasting van het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland gezien en wordt hiervoor geen compensatie van NNB verlangd. (dit is op 19 oktober 2017 per mail aan Patrick Martens verstuurd).

Hierbij speelt een rol dat de bestaande halfverharding aan de zuidkant van de Aakvlaai (vanaf de primaire waterkering naar de Fortunapolder) reeds is opgenomen in NatuurNetwerk Brabant als type kruidenrijk grasland.

Evides heeft Bureau Waardenburg gevraagd te onderzoeken of het aanbrengen van halfverharding zorgt voor permanente aantasting.

Het bestaande pad met grasbetontegels ten oosten van de Fortunapolder wordt nu regelmatig bereiden door de gebruikers van de perceeltjes direct ten noorden van de Fortunapolder en door medewerkers van Staatsbosbeheer. Het twee keer berijden per dag (heen en weer) door Evides leidt niet tot een significant intensiever gebruik. De verwachting is dat in de praktijk de rijbelasting door Evides lager uitpakt dan 1 keer per dag.

Bij de aanleg van een weg van grasbetontegels wordt een funderingslaag aangelegd. Dit heeft, ecologisch gezien, het effect dat de locatie droger en voedselarmer wordt. In combinatie met het berijden van het pad wordt de vegetatie minder hoog. Dit komt vooral tot uiting in twee smalle wielsporen op de grasbetontegels, zoals ook te zien is bij het huidige pad (zie foto's in de bijlage).

Ecologisch gezien zal de vegetatie op de grasbetontegels ook in de categorie Kruiden en faunarijk grasland gaan vallen, omdat de situatie nog zo voedselrijk is dat het niet tot de schaalgraslanden gaat behoren. Door de openingen in de grasbetontegels en groenspoorplaten af te werken met kleiachtig materiaal wordt een niet-schrale situatie gerealiseerd. Wel ontstaat er een gradiënt van voedselrijk op de taluds naar wat minder voedselrijk op de top van de toegangsweg. Hierdoor krijg je bovenop een wat opener en lagere vegetatie, die ook wat ruimte biedt aan eenjarige planten. Het gebied is aantrekkelijk voor insecten. Door twee keer daags een rijbeweging ontstaan er twee sporen met een lagere vegetatie, maar de totale vegetatie tussen de grasbetontegels zal niet heel hoog zijn. De situatie zal niet anders zijn dan op de bestaande grasbetontegelweg ten westen van de Fortunapolder, die tot N12.02 wordt gerekend.

Samengevat: door de aanleg van een pad van grasbetontegels met onderliggende funderingslaag krijg je ter plaatse een iets drogere en armere situatie. De hier groeiende vegetatie behoort niet tot de schrale of rijkere vegetaties, waardoor je in Kruiden en faunarijk grasland terecht komt. Deze situatie is vergelijkbaar met de grasbetontegelweg ten oosten van de Fortunapolder, die door de provincie Noord-Brabant ook tot N12.02 Kruiden en faunarijk grasland wordt gerekend. Het gebruik van de grasbetontegelweg in de Fortunapolder zal niet afwijken van het gebruik van de grasbetontegelweg ten oosten van de Fortunapolder.

Ecologisch gezien treedt er geen aantasting op van de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland van NatuurNetwerk Brabant als gevolg van het aanbrengen van de half-verharding.

5. Kosten

De onderbouwing van de onder kopje 3 genoemde financiële compensatie is als volgt:

nr	locatie	beheertype	oppervlakte (zie plaatje) m2	eenheidsprijzen			subtotaal			totaal
				inricht.kst. eenmalig (1) per ha.	beheer- kosten (2) per ha/jr	aankoop landbw grond ter comp. (3) per m2	inrichtings- kosten	beheer- kosten <u>10 jaar</u> (3)	aankoop landbw grond ter comp.	
1	Gebouw pompstation	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	1.152	€ 5.582	€ 230,77	€ 7	€ 643	€ 266	€ 8.064	€ 8.973
2	Verharding toegang en terrein	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	0	€ 5.582	€ 230,77	€ 7	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	verharding terrein en kraanopstel	N01.03 Rivier- en moeraslandschap	0	€ 0	€ 124,19	€ 7	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			1.152							€ 8.973

De eenheidsprijzen zijn gebaseerd op:

- (1) Investeringsreglement GOB, bijlage 2
- (2) Staatsbosbeheer Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Deze bronnen zijn ook genoemd in het verslag van het overleg van 5/2/2018 met Patrick Martens.

6. Documentatie/bijlage(n)

- Foto's van de bestaande grasbetontegels op het toegangspad ten zuiden van de Aakvlaai
- Voorbeelden van groenspoorplaten
- Omschrijving N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Hieronder drie foto's (2016, R. Vernooij) van de bestaande grasbetontegels van de route aan de zuidkant van de Aakvlaai.

N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland

1.1 Algemene beschrijving

Kruiden- en faunairijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweide of gehooide en niet of slechts licht bemest.

Het beheertype Kruiden- en faunairijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunairijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

Kruiden- en faunairijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunairijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden.

1.2 Afbakening

- Het betreft grasland, de grasachtigen (monocotylen) zijn dominant, maar kruiden (dicotylen) en mossen hebben een oppervlakteaandeel van tenminste 20%
- De graslanden zijn niet tot andere beheertypen te rekenen (zie afbakening andere graslanden).
- Vrijwel jaarlijks in winter en voorjaar langdurig overstroomde weilanden worden niet tot dit beheertype maar tot Zilt- en overstromingsgrasland gerekend

Subsidieverplichtingen

De beheerder dient het beheertype in stand te houden. De wijze waarop hij deze instandhoudingsverplichting invult, is aan de beheerder zelf.

Voorbeeldgebieden

Malpiebeemden, Bommelerwaard-west, Ryptsjersterpolder.